

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Anastasiia Shelevaia

Název práce: Sebe prezentace fitness trenérů na Instagramu

Vedoucí práce: PhDr. Dino Numerato, Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Peter Krištofič

Navržené hodnocení: velmi dobře – C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Ciel' práce je formulovaný jasne, avšak výskumným otázkam, podľa môjho názoru, chýba jasnejšie vzájomné prepojenie a nadväznosť. Rovnako tak by som očakával, že výskumné otázky, tak ako boli formulované, budú viac zdôvodnené – prečo boli vybrané práve tieto a práve v danej podobe.

Netvrším tým, že by nemali zmysel, alebo im chýbala vnútorná logika, či konzistencia v kontexte danej práce, ale očakával by som pri ich formulácii a skladbe vyššiu mieru vzájomného analytického zarámčovania.

Zodpovedanie výskumných otázok nebolo autorkou explicitné, ale odpovede v závere práce akoby pozvoľna vyplývali z textu práce. Som toho názoru, že by bolo lepšie, ak by autorka venovala viac osobitého priestoru týmto odpovediam. Sumárne boli priamo a dostačujúco zodpovedané len otázky číslo 3 a 5, pričom odpovede na otázky číslo 1, 2 a 4 boli len čiastkové a v náznakoch.

Práca ako celok je vhodne štruktúrovaná a po tejto stránke výhrady nemám, práve naopak.

2. Opírá sa autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Zoznam literatúry a jej výber je pri tomto type práce postačujúci, rovnako tak množstvo cudzojazyčných prameňov je vyhovujúce.

Problematickými sú však miera článkov v pomere ku knižným publikáciám (32:7), čo by sa ešte dalo vysvetliť tým, že ide o málo preskúmanú tému z pohľadu sociológie, resp. sociálnych vied. Na strane druhej je tu i iný typ problému, a tým je nepoužitie uvedených zdrojov priamo v texte bakalárskej práce (ide o knižné tituly číslo 3., 16. a 31. a v texte nepoužitú, resp. necitované texty článkov číslo 10., 12., 22., 24., 25., 28. a 32.).

Zrejme chybou z nepozornosti je i to, že v zozname literatúry chýba, ale v texte práce (na strane 30) je uvedený odkaz na publikáciu od Ritzera z roku 2010 a tiež odkazy v texte na „Cambridge dictionary“ (str. 31, pozn. pod čiarou č. 7) a „Oxford dictionary“ (str. 31, pozn. pod čiarou č. 7), ktoré nie sú zahrnuté do zoznamu použitej literatúry.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Nesporným pozitivum práce je výběr témy, zvolená metoda zberu dát (snow ball), ako i spôsob práce s empirickým materiálom (napr.: vytvorenie typológií, či inšpirácia Goffmanom).

Menej uspokojivé je však to, že v celej práci neodznala jediná argumentácia v prospech toho, prečo sa autorka sústredila pri výbere sociálnych sietí len na Instagram, resp. prečo pre analýzu nevyužila celé spektrum sociálnych sietí, na ktorých sa jednotliví tréneri (na ktorých realizovala svoj výskum) prezentujú. Sama pritom uvádza, že jednotliví tréneri pôsobia i v rámci niekoľkých virtuálnych priestorov súčasne (FB, web stránky, Instagram, You Tube a pod.). Zberom materiálu z viacerých zdrojov by získala nielen ucelenejší pohľad na seba prezentáciu trénerov na sociálnych sieťach, ale i omnoho kompaktnejší materiál na analýzu. – Argumentom v prospech autorkinej selekcie nemôže byť ani to, že Instagram je dynamicky sa rozvíjajúcou sociálnou sieťou v Českej republike. V rebríčkoch popularity, t.j. čo do počtu užívateľov, je stále tou menej významnou sociálnou sieťou (resp. virtuálnym priestorom pre seba prezentáciu).

V súvisi s Instagramom, ako ústrednou platformou analýzy, nebolo objasnené ani to, prečo si autorka zvolila ako kritérium výberu trénerov hranicu 10 000 sledovateľov (napr. prečo to nebolo 5 000 alebo 15 000) a obdobným spôsobom ani nevysvetlila, prečo si na analýzu vybrala ich posledných 20 príspevkov (a prečo nie 10, alebo 100).

Menej podstatné výhrady by som mal tiež k spôsobu, akým vyhľadávala trénerov pre potreby svojho výskumu (t.j. zadaním určitých kľúčových slov, str. 20 ods. 1), keďže problematika indexácie vo vyhľadávacích algoritmoch je všeobecne známa.

Z teoreticko-metodologického hľadiska, aspoň podľa môjho názoru, nebolo tiež príliš rozumné postaviť prácu na pojme „fitnes komunity“, keďže to zvädza k úvahám o omnoho viac prepojených sociálnych skupinách, než s akými autorka v práci pracuje. V malej miere a skôr okrajovo (str. 8 a 21) sa v jej texte objavuje pojem fitnes (sub)kultúry, ale jeho potenciál nie je ani zďaleka využitý.

Čo však bolo dobre zvolené a i rozumne argumentované, tak to bol výber obdobia zberu, tzv. „pred plavkové“ letné obdobie.

Dobрым postupom bol i výber kombinácie textových a obrazových materiálov na analýzu, ako i navrhnutý spôsob práce s nimi. Menej zvládnutou časťou práce však bolo naplnenie týchto zámerov reálnymi príkladmi a konkrétnymi zisteniami. Očakával by som väčšiu mieru doloženia empirických príkladov, než ako tomu bolo v predmetnej práci.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Ak zoberieme v úvahu, že ide o bakalársku prácu, tak miera využitia empirických poznatkov v spojení s teoretickou časťou práce je nanajvyš uspokojivá. Rovnako tak spôsob argumentácie a hľadanie odpovedí na výskumné otázky je viac než prijateľný. Vysoko oceňujem aj spôsob, akým autorka pracovala s prepojením Goffmana a témy jej práce. – O to viac je na škodu, že autorka mohla urobiť len o trochu viac a jej práca by bola excelentnou. Z môjho pohľadu by stačilo, ak by súčasná práca viac využívala príklady a tie aby boli viac zakomponované do analýzy, v zmysle ich prepojenia na Goffmanovu teoretickú koncepciu.

Odhladiac od toho, musím u autorky v pozitívnom duchu vyzdvihnúť, zachytenie a analytický rozbor zisteného nesúladu vizuálneho prejavu a textu, zverejneného trénermi o sebe. Táto

disonancia je sama o sebe zaujímavým námetom pre ďalšie rozšírenie témy tejto práce, v prípade ďalšieho empirického skúmania.

Podobne zaujímavou témou, na ktorú autorka upozornila, je i poznatok o výskyte „negatívnych“ komentárov, ktoré sa ukázali byť potvrdením porušenia hraníc súkromného a profesijného priestoru, a ktoré akoby súčasne s tým išli proti logike marketingu samotných trénerov a vytvárania si „intímneho“ vzťahu s publikom.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Autorkine tvrdenia/zistenia sú v práci (snáď až na jeden prípad, str. 39 ods. 1) jasne odlišiteľné od citovaných pasáží.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Po formálnej stránke, ako i vzhľadom na úroveň použitého jazyka, je práca nadpriemernou.

Osobitne by som chcel vyzdvihnúť plynulosť textu, resp. vysokú mieru jeho „čtivosti“ a taktiež takmer nulovú úroveň balastu (t.j. minimálnu mieru samoučelných a zbytočných odbočiek od témy práce samotnej).

Schopnosť využívania zdrojov a narábanie s nimi bola veľmi dobrá, a to najmä v teoretických častiach textu.

Práca síce obsahuje aj oblasti s rekurzívnymi opakovaniami už povedaného, ale ich miera a vhodnosť použitia spôsobujú, že nie sú rušivé.

Spôsob citovania je vyhovujúci aj napriek tomu, že práca obsahuje niekoľko drobných nepresností, resp. nesúladorov v spôsobe citovania zdrojov (napr.: str. 10 ods. 5, str. 12 pozn. pod čiarou 4, str. 18), ale ich miera je v istom zmysle zanedbateľná.

V prípade citovania som sa však stretol aj s iným typom problému, pri jednej doslovnej citácii torzoidného charakteru (str. 10 ods. 1), ktorá spôsobom, akým bola použitá, vyznievala až príliš sebaúčelne a banálne. Nanešťastie v uvedenej knihe nebolo možné túto citovanú pasáž nájsť, tým pádom som nebol schopný posúdiť vhodnosť jej použitia. – Nechcem tým tvrdiť, že by mohlo ísť o zámernú falzifikáciu obsahu citovaného zdroja, ale skôr som ochotný pripustiť, že ide o chybu z nepozornosti, či roztržitosti. Bez ohľadu na to, dovolil by som si autorke odporučiť, aby sa podobným situáciám snažila v budúcnosti čo najviac vyhnúť, aby podobné omyly nevzbudzovali väčšiu mieru pozornosti než je nevyhnutné.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práca aj napriek svojim nedostatkom patrí k tým výrazne lepším záverečným prácam tohto stupňa štúdia. Nanešťastie autorka dostatočne nevyužila svoj potenciál pri analýze a ani potenciál empirických zdrojov, aj napriek vynikajúcej teoretickej a metodologickej príprave.

Rovnako tak je na škodu, že sa autorke nepodarilo, tak ako sama v práci spomína, urobiť sériu kvalitatívnych rozhovorov.

V prípade, ak bude autorka v štúdiu sociológie pokračovať, dovolil by som si jej odporučiť, aby v tejto téme pokračovala a aby sa viac sústredila na ďalšie spôsoby zberu empirického materiálu a jeho analýzy. Mimo už spomenutých rozhovorov, či využitia zberu z viacerých online platforiem (FB, You Tube, web stránky a pod.), stálo by za úvahu aplikovať spôsob zberu v podobe utajeného pozorovania, či už na strane konzumenta, alebo poskytovateľa fitness služieb. – Analýza takto získaných materiálov by mohla byť cenným a vítaným zdrojom informácií, či zdrojom výskumných, alebo teoretických inšpirácií.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

- Bez ohľadu na teoretické východisko (Goffman) a i bez ohľadu na použité metódy (kvalitatívna analýza textu a obrazu), aké iné alternatívne teoretické východiská by sa dali použiť a akými inými metódami by ste si vedeli predstaviť, že by sa dala daná téma skúmať?
(Cieľom tejto otázky nie je vytvorenie zoznamu všetkých možných prístupov a spôsobov skúmania, ale o to, aby ste skúsili definovať ďalší jeden, alebo dva alternatívne prístupy k téme Vašej práce.)
- Aké by mohli byť hypotetické zdôvodnenia „nepremenlivosti“ profilov v závislosti od ročného obdobia?
- Z akých dôvodov, resp. ako si vysvetľujete, že fitness tréneri sa vôbec, resp. v malej miere vzájomne sledujú/follow-ujú na Instagrame? Skúste túto situáciu interpretovať pomocou Goffmana.
- Je možné, z analýzy dostupného empirického materiálu, usudzovať čo je hlavnou motiváciou, resp. cieľom seba prezentácie trénerov? Ide o kapitalizáciu, resp. marketing, alebo ide o narcistické sklony? Ktorý motív je podľa Vás podstatnejší, resp. silnejší pri ich „hraní divadla“?
- Aké boli reakcie „publika“ na plačlivé a sťažujúce si komentáre fitness trénerov? A ako by sa dali tieto ich komentáre interpretovať v zmysle koncepcie narcizmu, resp. v kontexte Goffmanových protipólnych pojmov scéna vs. zákulisie?
- Bolo možné nájsť aj boj, resp. súperenie trénerov medzi sebou? Prípadne, ako do tohto boja zasahovalo publikum? A ak áno, tak ako by sa analyticky dalo pozrieť na situácie, kde niekto zámerne, alebo nezámerne napadá obraz trénera vo virtuálnom svete – a to i v kontexte konceptu scény vs. zákulisie (napr. str. 35, v prípade, kde bolo to, čo sa stalo v zákulisí, použité i na scéne).

Celkové hodnocení práce:

Predloženú prácu odporúčam prijať a v závislosti od úrovne obhajoby, navrhujem prikloniť sa prípadne k omnoho lepšiemu hodnoteniu, než aké som ako oponent udelil. Práca je bez rozporu nadpriemerná, avšak jej limity neboli ani zďaleka dosiahnuté. Bolo by vhodné poskytnúť autorke priestor na preukázanie jej schopností a (mnou anticipované) miery erudície.

Datum: 27.8.2018

Podpis: